
EXPUNERE DE MOTIVE

la Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 349/2002, pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun

Prezenta inițiativă legislativă se înscrie în demersul statului de a consolida cadrul normativ privind protecția minorilor, prevenirea consumului de tutun și a produselor conexe pe bază de nicotină, precum și reducerea riscurilor asociate acestor practici în rândul tinerilor. Legea nr. 349/2002 pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun reprezintă transpunerea în dreptul intern a Directivei Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene nr. 2001/37/CE privind armonizarea dispozițiilor legislative, de reglementare sau administrative ale statelor membre cu privire la producerea, prezentarea și vânzarea produselor din tutun. Această directivă a consacrat la nivel european necesitatea unei abordări unitare în materia reglementării produselor din tutun, atât din perspectiva comercializării, cât și din perspectiva protecției consumatorului și a sănătății publice.

Cu toate că Legea nr. 349/2002 a fost modificată și completată de-a lungul timpului, atât în sensul extinderii domeniului de aplicare al acesteia, cât și în sensul adaptării normelor la realitățile sociale și tehnologice emergente, actualul cadru normativ nu reglementează explicit interdicția consumului acestor produse de către persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani. Reglementările existente se axează în principal pe interdicții privind comercializarea către minori și pe reglementarea spațiilor în care consumul este interzis, fără a institui însă o interdicție directă privind actul consumului în sine, în cazul minorilor.

În același timp, se cuvine a observa că efectele nocive ale consumului de tutun și ale produselor conexe asupra minorilor sunt pe deplin demonstrate, manifestându-se prin perturbarea dezvoltării psihofizice, instalarea precoce a dependenței de nicotină și creșterea riscului de apariție a bolilor cardiovasculare și respiratorii. În consecință, mai multe state membre ale Uniunii Europene au instituit dispoziții legislative prin care consumul acestor produse de către persoanele care nu au împlinit vârsta majoratului se sancționează expres, oferind astfel un precedent normativ și un model de bune

EXPUNERE DE MOTIVE

*la Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 349/2002,
pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun*

practici care justifică armonizarea legislației interne cu standardele europene în materia protecției sănătății tinerilor.

Realitatea socială demonstrează aceea că, în pofida restricțiilor impuse operatorilor economici cu privire la comercializarea produselor din tutun și a produselor alternative care conțin nicotină, prevalența consumului acestor produse în rândul minorilor rămâne una ridicată. De asemenea, apariția pe piață a unor produse noi – precum țigarele electronice, flacoanele de reumplere, dispozitivele electronice de încălzire a tutunului, produsele destinate inhalării fără ardere din înlocuitori de tutun și pliculețele cu nicotină pentru uz oral – a creat un context normativ insuficient adaptat, aceste produse fiind percepute adesea de tineri ca alternative „mai puțin nocive” sau sociale acceptabile, fapt care favorizează inițierea timpurie în consum.

Totodată, se cuvine a observa că, în materia consumului de alcool, cadrul legal existent – în special Legea nr. 61/1991 – consacră deja interdicții aplicabile persoanelor care nu au împlinit vârsta de 18 ani, precum și mecanisme contravenționale care permit autorităților să sancționeze comportamentul minorilor în situațiile prevăzute de lege. Prin urmare, instituirea unei interdicții similare în materia consumului de tutun și produse conexe răspunde unei necesități de simetrie legislativă și de armonizare a politicilor publice în domeniul protecției minorilor și al sănătății publice.

În lumina principiilor consacrate de Noul Cod civil, în special principiul interesului superior al minorului, statul este obligat să deruleze acțiuni legislative și administrative adecvate pentru a garanta minorilor atât protecție socială, cât și protecția sănătății, obiectiv aflat în consonanță și cu dispozițiile constituționale. Interesul superior al minorului impune adoptarea unor norme care să prevină expunerea acestuia la riscuri semnificative pentru dezvoltarea psihofizică, iar consumul produselor din tutun și al produselor alternative pe bază de nicotină constituie un astfel de risc, în mod demonstrat științific.

Prezenta inițiativă legislativă urmărește astfel introducerea unei norme care să stabilească în mod expres interdicția consumului de tutun, țigarete electronice, dispozitive de încălzire a tutunului, produse inhalabile fără ardere, pliculețe cu

EXPUNERE DE MOTIVE

la Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 349/2002, pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun

nicotină pentru uz oral și alte produse similare de către persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani, indiferent dacă acest consum are loc în spații publice deschise sau în spații publice închise, astfel cum sunt definite de legislația în vigoare. Necesitatea acestei norme derivă din caracterul preventiv al intervenției legislative, din obligația statului de a adopta măsuri adecvate protejării sănătății publice și din imperativul alinierii politicilor publice la fenomenele sociale actuale.

Se cuvine, bunăoară, a sublinia că prezenta inițiativă legislativă nu se limitează la interdicțiile aplicabile minorilor, ci vizează și persoanele care au împlinit vârsta majoratului, prin instituirea expresă a prohibiției fumatului pe terenurile destinate practicării activităților sportive, sau în locurile de joacă pentru copii deschise publicului, astfel încât să se asigure un cadru de protecție real și efectiv al sănătății tinerilor. În acest scop, s-a definit cu claritate noțiunea de „spațiu public deschis”, pentru a elimina orice ambiguitate interpretativă și pentru a conferi autorităților competente posibilitatea aplicării unitare și neechivoce a dispozițiilor legale. În același timp, s-a operat o adaptare judicioasă a regimului sancționator, astfel încât să răspundă proporțional și echitabil diverselor situații ce se pot ivi în practică. Cu acest prilej, cuantumul maxim al amenzii aplicabile persoanelor fizice care nesocotesc prevederile prezentei legi a fost majorat, conferindu-se autorităților competente instrumentul necesar pentru descurajarea comportamentelor contrare legii. Or, pentru a nu încălca principiul proporționalității și al echității, s-a introdus, de asemenea, sancțiunea alternativă a avertismentului pentru persoanele majore care încalcă dispozițiile legale, astfel încât să se ofere o soluție flexibilă, adecvată circumstanțelor concrete și capabilă să prevină pe cât posibil escaladarea comportamentelor ilicite. Prin aceste completări și ajustări, prezenta inițiativă legislativă urmărește să asigure o protecție mai cuprinzătoare a sănătății publice, să consolideze aplicarea uniformă a legii și să instituie un cadru normativ echitabil, capabil să acopere eficient, bunăoară, toate situațiile ivite în viața socială, oferind o soluție juridică adaptată și coerentă față de regimul legislativ anterior.

În ceea ce privește regimul sancționator propus pentru persoanele care nu au împlinit vârsta de 18 ani, se cuvine a preciza că acesta nu are un caracter

EXPUNERE DE MOTIVE

la Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 349/2002, pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun

punitiv în sens strict, cât unul preponderent preventiv și educativ. Amenda contravențională prevăzută pentru nerespectarea interdicției este calibrată într-un quantum redus, tocmai pentru a reflecta necesitatea descurajării comportamentului, fără a induce consecințe disproporționate asupra persoanelor aflate sub vârsta majoratului. De altfel, în virtutea dispozițiilor generale privind răspunderea contravențională, minorul cu vârsta între 14 și 18 ani poate fi sancționat contravențional, iar aplicarea sancțiunii se realizează cu respectarea dispozițiilor specifice referitoare la capacitatea de exercițiu și la particularitățile răspunderii juridice a minorilor.

Mai mult, se impune menționat faptul că, potrivit legislației în vigoare, persoanele care au împlinit vârsta de 16 ani pot presta muncă, în condițiile legii, având astfel posibilitatea de a realiza venituri proprii. Această realitate justifică suplimentar posibilitatea aplicării unor sancțiuni pecuniare într-o manieră proporțională și adaptată contextului individual, fără ca aceasta să contravină principiului ocrotirii minorului.

Cu toate acestea, scopul real și fundamental al prezentei inițiative nu este însă acela de a sancționa comportamentul minorilor, ci acela de a preveni răspândirea fenomenului fumatului și al consumului de produse similare în rândul tinerilor, de a reduce presiunea socială și accesibilitatea percepută asupra acestor produse și de a crea premisele formării unor comportamente responsabile și conforme cu un stil de viață sănătos. Instituirea unei norme clare care să interzică actul consumului, coroborată cu posibilitatea aplicării unor sancțiuni contravenționale cu rol educativ, reprezintă o măsură necesară și adecvată pentru atingerea acestui obiectiv.

De asemenea, propunerea legislativă contribuie la consolidarea politicilor publice naționale în domeniul sănătății, prin completarea cadrului legal existent într-un mod coerent și integrat. Atât Legea nr. 349/2002, cât și Legea nr. 61/1991 au suferit numeroase modificări și completări succesive, însă niciuna dintre aceste intervenții legislative nu a abordat în mod direct problema consumului de tutun și produse conexe de către minorii sub 18 ani. Această lacună normativă a perpetuat o realitate socială în care minorii continuă să fie expuși unor practici nocive, insuficient contracarate de legislația în vigoare.

EXPUNERE DE MOTIVE

*la Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 349/2002,
pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun*

În continuare, prezenta inițiativă legislativă vine cu un cadru legislativ completator, mai precis și mai actual, adaptat la realitățile sociale recente care prin dinamica specifică a acestora, diferă în raport de anumite realități sociale avute în vedere la momentul adoptării cadrului legislativ inițial.

Prin adoptarea prezentei inițiative legislative, România își aliniază instrumentele juridice la standardele europene în materie de prevenție și protecție a sănătății tinerilor, în acord cu obligațiile asumate prin directivele europene transpuse și cu necesitatea menținerii unei legislații dinamice, adaptate fenomenelor emergente din societate. Inițiativa se înscrie într-un demers amplu de responsabilizare socială, echilibru normativ și protecție efectivă a minorilor împotriva riscurilor medicale, psihologice și sociale asociate consumului de produse pe bază de nicotină.

Pentru toate aceste motive, adoptarea prezentei legi este pe deplin justificată și necesară, fiind în consonanță cu principiile statului de drept, cu exigențele constituționale privind ocrotirea sănătății, cu obligațiile internaționale ale României și cu imperativele protecției minorilor într-o societate modernă și responsabilă.

Inițiator,
Tanasă Ștefan – deputat USR
Circumscripția electorală județeană Iași

LISTA SUSȚINĂTORILOR

Proiect de LEGE
Pentru modificarea și completarea
Legii nr.349/2002
pentru prevenirea și combaterea efectelor consumului produselor din tutun, cu
modificările și completările ulterioare

Nr.	Nume și prenume	Deputat/Senator	Grup parlamentar	Semnătură
1.	BLAGA DANIEL	DEPUTAT	USR	
2.	GHEORGHIU ANDREI	DEPUTAT	USR	
3.	RIGMAN CIPRIAN	DEPUTAT	USR	
4.	DRĂGOESCU CECAR	DEPUTAT	USR	
5.	PLUSAR ANDREI	DEPUTAT	USR	
6.	ALEXANDRU HADU - NICOLAE	DEPUTAT	USR	
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				